
Beba E. RAŠIDOVIĆ¹

World Criminal Justice Library Network

U Ljubljani se od 6. do 10. juna 2004. godine u organizaciji Instituta za kriminologiju Pravnoga fakulteta Univerziteta u Ljubljani, koji je ove godine bio domaćin, održao 8. Susret Svjetske mreže biblioteka i informaciono-dokumentacionih centara koji se bave kaznenim pravom i kriminalistikom na temu Kriminalističke i kaznenopravne informacije u europskim zemljama.

Prije svih drugih podataka i informacija sa ovoga impresivnog skupa, bilo bi dobro reći nešto o samoj World Criminal Justice Library Network (WCJLN).

WCJLN je formirana na susretu bibliotekara i informacijskih specijalista za kriminalistiku i krivično pravo koji je upriličen u aprilu 1991. godine na Rutgers School of Criminal Justice, New Jersey, USA. Učesnici ovog susreta su zajednički prepoznali porast zahtjeva i pritiska na biblioteke i informaciono-dokumentacione centre, koji raspoložu informacijama iz oblasti kriminalistike i krivičnoga pravosuđa, zbog globalizacije kriminaliteta i eksplozije informacija na tom polju. Također je bilo jasno da niti jedna biblioteka ne može prikupljati sve niti podmiriti potrebe svih svojih klijenata, pa je potreba za posjedovanjem resursa kroz udruživanje, zajedničke servise i dijeljenje informacija rezultirala ustanovljenjem jedne ovakve međunarodne bibliotečko-informacijske mreže.

Njeni osnovni zadaci su definirani kao uspostavljanje i razvijanje načina za dijeljenje informacija iz oblasti koje su predmet interesiranja

¹ Univerzitetski diplomirani bibliotekar

na globalnom planu i omogućavanje što veće i potpunije komunikacije među članovima Mreže; dakle, glavni cilj je povećati dostupnost krivičnopравnih i kriminalističkih informacija i materijala, pospješiti razmjenu informacija i literature i unaprijediti suradnju među stručnjacima iz biblioteka i centara.

Kako bi ovo postigla, Mreža je pokrenula rad na slijedećim projektima:

1. Direktorij članova koji sadrži popis svih biblioteka članica, brojnost i vrstu njihovoga fonda, specijalne kolekcije i servise koje posjeduju i ostale detalje od interesa
2. Jedinствена lista serijskih publikacija koje se bave oblastima od interesa
3. Lista prinovljenih materijala svake biblioteke članice Mreže
4. Diseminacija nacionalnih i internacionalne kriminalne statistike kroz on line baze i na druge načine
5. Uspostavljanje portala koji pomažu u identificiranju drugih mreža, međunarodnih, vladinih, komercijalnih ili akademskih i omogućavanje pristupa tim mrežama
6. Uspostavljanje komunikacije u aktivnostima Mreže na engleskom, francuskom i španskom jeziku
7. Obuka koju će članovi WCJLN pružiti bibliotekarima i informacijskim specijalistima drugih biblioteka izvan Mreže
8. Suradnja sa Ujedinjenim Narodima i pomoć UN-u u naporima koje ulaže na diseminaciji informacija iz oblasti interesa kroz suradnju u United Nations Criminal Justice Information Network (UNCJIN)

Mnoge na globalnom planu značajne biblioteke su bile članovi osnivači WCJLN kao Radzinowicz Criminology Library sa Cambridge Instituta za kriminologiju iz Engleske, Max Planck Institut iz Njemačke, Centar za kriminologiju Univerziteta Toronto iz Kanade, Institut za kriminologiju Univerziteta u Tibingenu, United Nations Dag Hammarskjold biblioteka, biblioteke, instituti i univerziteti iz Montreala, Sirakuze, Beča, Helsinkija, Kanbere. Kalgarija, Njujorka i drugih gradova i država širom svijeta.

WCJLN organizira susrete svake dvije godine u drugom dijelu svijeta i na njima se susreću bibliotekari, dokumentalisti i informacijski specijalisti, predstavljaju svoje biblioteke i centre, upoznaju se sa novinama u struci i izmjenjuju svoja iskustva, ali isto tako na susretima

učestvuju i stručnjaci iz kriminološke, kriminalističke i krivičnopravne struke koji upoznaju učesnike sa trendovima iz svojih oblasti.

Kako su informacije i literatura pretpostavka i temeljna potpora svakom naučnom i stručnom radu i kako danas niti jedna biblioteka ili informaciono-dokumentacioni centar ne može imati sve informacije i svu potrebnu literaturu, to je postojanje mreže biblioteka i centara pretpostavka svakoga ozbiljnoga naučnoga i stručnoga rada, a komunikacija među stručnjacima iz ovih biblioteka i centara neminovna, pa su ovi susreti i konferencije od neprocjenjivog značaja za buduću pomoć i suradnju u dijeljenju resursa.

Od država u regionu, Slovenija je sve do 2002. godine bila jedina članica WCJLN i to Knjižnica Inštituta za kriminologiju Pravnoga fakulteta iz Ljubljane. Od 2002. godine pridružuje se i Bosna i Hercegovina, zapravo Biblioteka Fakulteta kriminalističkih nauka iz Sarajeva, ali se, nažalost, nije mogla predstaviti na konferenciji koja se te godine odvijala u Australiji, iako su se organizatori potrudili da za voditeljicu Biblioteke FKN podmire sve troškove osim troškova avionske karte.

Prilikom za predstavljanje «svoje» biblioteke, voditeljica Biblioteke Fakulteta kriminalističkih nauka iz Sarajeva, dobila je na 8. susretu WCJLN u Ljubljani od 6. do 10. juna 2004. godine.

Susret je započeo pozdravnim govorima prof. dr. Alenke Šelih, direktorice Instituta za kriminologiju i prof. dr. Milana Pagona, dekana Fakulteta kriminalističkih nauka iz Ljubljane u ime domaćina, a zatim su se predstavile nove članice Mreže od kojih je prva prezentacija bila ona sa Fakulteta kriminalističkih nauka iz Sarajeva. Učesnici su bili posebno zainteresirani predstavljanjem jedne biblioteke koja je nastala u ratu i koja je svoje resurse i servise prikupljala i formirala u vrijeme u kojem je i opstanak upitan, pa su sa posebnim simpatijama i nevjericom slušali o tome kako se «pravi» biblioteka od samoga početka u nevrijeme i nepriliku. To je bio svojevrsan kuriozitet. Zatim su se predstavile biblioteke Nacionalnog instituta za kriminologiju iz Budimpešte, Instituta za kriminologiju i kriminalnu prevenciju iz Praga, Policijske akademije Republike Češke iz Praga, Nacionalnog instituta za kriminologiju iz Bukurešta, Fakulteta kriminalističkih

nauka iz Ljubljane, Instituta za visoke studije državne sigurnosti iz Pariza i Instituta Otvoreno društvo iz Njujorka.

Potom je slijedilo predavanje prof. Ernesta Savone iz TRANSCRIME koji je govorio o međunarodnom organiziranom kriminalu, o šteti koju on prouzrokuje i instrumentima koji se upotrebljavaju za mjerenje i procjenu te štete, o međunarodnoj suradnji i međunarodnim instrumentima za njegovo spječavanje i borbu protiv tog vida kriminaliteta.

Prof. Graeme Newman iz State University of New York i prof. Ronald Clarke iz Rutgers University, New Jersey, koji je ujedno i dekan tog univerziteta, predstavili su početnu web stranicu s naslovom Center for Problem-Oriented Policing na kojoj su pokazali način sprječavanja i problemskog rješavanja kriminala i devijantnosti, nereda i socijalne dezorganizacije u društvu

Vrlo zanimljivo je bilo i predavanje Nore Binder iz biblioteke Europskoga suda za ljudska prava koja je predstavila svoju biblioteku i biblioteku i informacijski sustav Savjeta Europe u Strasburgu. Također je predstavila i početnu stranicu Savjeta Europe sa mnoštvom informacija koje je tamo moguće naći.

Još jedna europska organizacija vrlo značajna za prikupljanje i razmjenu informacija je i EUROPOL, organ Europske unije čiji je cilj poboljšati učinkovitost i suradnju država članica EU u sprječavanju i zatiranju terorizma, trgovine drogama, trgovine ljudima i drugih oblika međunarodnog organiziranog kriminaliteta. Frans Jan Mulshlegel je kao predstavnik EUROPOLA, prikazao samu organizaciju i njeno djelovanje, izvore informacija koje ima na raspolaganju, način rada, načine i sisteme obezbjeđenja sigurnosti svojih izvora informacija kao i ulogu koju ova organizacija ima u sprječavanju organiziranog kriminaliteta u Europskoj uniji.

William Ballweber iz Nacional Criminal Justice Reference Service (NCJRS) US Department of Justice je predstavio NCJRS bazu podataka koja je najveća baza kriminoloških informacija na svijetu koje se između ostaloga obezbjeđuju i međunarodnom razmjenom informacija.

John Squires iz Švedske nacionalne policijske akademije predstavio je nordijsku kriminološku bazu, Johannes Knutsson iz Norveške nacionalne policijske akademije je govorio o istraživanju i obuci u europskim policijskim akademijama.

Sa razvojem slovenačke kriminologije i istraživanjima na tom području, učesnike ovoga susreta su upoznali dr. Matjaž Jager koji je govorio o korupciji i institucijama u tranziciji, dr. Marko Bošnjak koji se bavio kriminalom, krivičnim pravom i krivičnim pravosuđem sa aspekta tranzicije u Sloveniji i dr. Gorazd Meško koji je predstavio istraživanje kriminaliteta u Ljubljani upotrebom geografskog informacijskog sistema, tzv. mapiranja kriminaliteta.

Staš Svetek iz Ministarstva unutarnjih poslova Republike Slovenije je govorio o suvremenim trendovima kriminaliteta u Sloveniji i sakupljanju i analizi podataka koji su s tim u vezi.

Radni jezik konferencije bio je engleski.

Pored zvaničnoga dijela, vrlo značajne razgovore, razmjene iskustava i uspostavljanje kontakata donio je i onaj nezvanični dio ove konferencije, a deseti susret zakazan je 2006. godine u Kanadi.

Pa, vidimo se u Kanadi!